

MINISTER ZDROWIA

MZ-ZP-P-62- 4959 - 76 /MS/ 10

Warszawa, 2010 -04- 12

SECRETARIA I
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 20.04.10
nr. 26.19.....podpis.....

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 16.04.2010.

nr. 2133.....podpis.....

Pan
Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polski

Szanowny Panie Marszałku

Odpowiadając na pismo Pana Marszałka z dnia 18 marca 2010 r. (znaki: BPS/DSK-043-2538/10), uprzejmie przedkładam odpowiedź na oświadczenie Pana Senatora Piotra Kalety złożone podczas 50 posiedzenia Senatu RP w dniu 12 marca 2010 r. w sprawie "Apelu Rady Miejskiej Kalisza i prezydenta miasta Kalisza do rządu i parlamentu RP z dnia 25 lutego 2010 r. w sprawie wycofania z legalnej sprzedaży substancji psychotycznych, psychoaktywnych, tak zwanych dopalaczy". Poniższa odpowiedź została udzielona z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów.

W związku z Decyzją 2008/206/WSiSW Rady Unii Europejskiej z dnia 3 marca 2008 r. Ministerstwo Zdrowia znowelizowało ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.). Projekt nowelizacji został opracowany w celu wprowadzenia pod kontrolę prawną substancji o nazwie *benzylpiperazyne* (1-benzylpiperazyne, BZP). W wyniku prac legislacyjnych, w dniu 20 marca 2009 r. została uchwalona *ustawa o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* (Dz. U. Nr 63, poz. 520), która weszła w życie w dniu 8 maja 2009 r. Przedmiotowa nowelizacja pozwoliła objąć kontrolą zarówno *benzylpiperazyne* (BZP) wpisaną do Załącznika nr 2 w wykazie Substancji psychotropowych grupy II-P, jak również po uwzględnieniu poprawki poselskiej 17 innych substancji i roślin psychoaktywnych wpisanych do Załącznika nr 1 w wykazie Środków odurzających grupy I-N ww. ustawy. W sumie objęto kontrolą ustawową 18 substancji i roślin psychoaktywnych.

W opinii Ministerstwa Zdrowia konieczność wycofania przez sklepy z *dopalaczami* (*smart shops*) wielu substancji i roślin, które od lat były wykorzystywane w celu odurzania się spowodowana objęciem ich kontrolą, była jak najbardziej słuszna i w ocenie na dzień dzisiejszy bardzo skuteczna. Wykorzystywane w poprzedniej ofercie sklepów substancje takie jak: *BZP*, *JWH-018*, rośliny *Salvia Divinorum*, *Mitragyna Speciosa*, *Argyreia Nervosa*, o których informowało Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA) nie znajdują łatwo zamienników i obecnie są zastępowane roślinami i substancjami, o których działaniu psychoaktywnym brak jest poważnych doniesień naukowych (*Theobromina*, *Geranium*). Należy podkreślić, że z handlem tzw. *dopalaczami* zmagają się z lepszym lub gorszym efektem wszystkie państwa Unii Europejskiej. *Smart shops* – sklepy handlujące *dopalaczami* istnieją w większości krajów Europy. Najwięcej jest ich w Wielkiej Brytanii, Niemczech i Holandii. Jak do tej pory żaden z krajów europejskich nie zdelegalizował działalności tych sklepów.

Zgodnie z zestawieniem austriackiego Urzędu Bezpieczeństwa Zdrowia Publicznego (Bundesamt für Sicherheit im Gesundheitswesen) z dnia 26 sierpnia 2009 r. o działaniach poszczególnych państw UE w zakresie kontrolowania substancji i roślin, które mogą być obecne w *dopalaczach* Polska wprowadziła pod kontrolę największą ilość substancji i roślin.

Jednocześnie Ministerstwo Zdrowia mając na uwadze potencjalną potrzebę oceny i szybkiego objęcia kontrolą niebezpiecznych substancji czy roślin psychoaktywnych, prowadziło wspólne działania z Głównym Inspektoratem Farmaceutycznym w celu wypracowania projektu takiej regulacji ustawowej, która umożliwiłaby przeniesienie wykazu środków odurzających i substancji psychotropowych z ustawy do rozporządzenia. Takie rozwiązanie dałoby możliwość szybkiej reakcji na pojawienie się nowych, wcześniej nieznanych substancji o działaniu psychoaktywnym, co byłoby skutecznym działaniem wobec możliwości wykorzystania nowych substancji i roślin w ofercie sklepów oferujących *dopalacze*. Główny Inspektor Farmaceutyczny we współpracy z Departamentem Zdrowia Publicznego i Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii opracował projekt nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii zmierzającego do wypracowania szybkiej ścieżki obejmowania kontrolą tymczasową substancji, co do których zachodzi podejrzenie, że mogą być niebezpieczne dla zdrowia publicznego. Intensywne prace nad ww. projektem prowadzone są obecnie w Ministerstwie Zdrowia.

W opinii Ministerstwa Zdrowia kwestia tzw. *dopalaczy* nie może być skutecznie rozwiązana wyłącznie w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu

narkomanii, regulującej kwestie związane wyłącznie ze środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, znajdującymi się w załącznikach do ustawy. Wyżej wspomniane, podejmowane przez Ministerstwo Zdrowia działania koncentrowały się na wyeliminowaniu dostępu do substancji, które spełniają kryteria środków odurzających i substancji psychotropowych (BZP, Salvia Divinorum, JWH-0-18). Z opinii przedstawionej przez przedstawiciela Policji podczas spotkania Zespołu ds. Administracji i Bezpieczeństwa Obywateli Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w sprawie tzw. dopalaczy wynika, że cel ten został czasowo osiągnięty w okresie kilku miesięcy po wejściu w życie nowelizacji z dnia 8 maja 2009 r. ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Kolejna wspomniana wyżej inicjatywa podjęta przez Ministerstwo Zdrowia ukierunkowana jest na opracowanie i wdrożenie instrumentów prawnych, umożliwiających objęcie czasową kontrolą środków odurzających lub substancji psychotropowych mogących prowadzić do uzależnienia od nich oraz określenie procedur i trybu prowadzenia tzw. oceny ryzyka. Rozwiązanie powyższe będzie stanowić bardzo ważny element działań ukierunkowanych na szybkie i sprawne podejmowanie decyzji o wycofaniu niektórych substancji i podejmowania ostatecznych decyzji w oparciu o naukowo zweryfikowaną ocenę tych substancji. Nadal jednak w ofercie sklepów z dopalaczami mogą pozostawać substancje nawet psychoaktywnie obojętne, które nie będą objęte żadnym z powyższych instrumentów prawnych i umożliwią dalsze działanie tych sklepów.

Niezależnie od powyższego, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii w wyniku informacji otrzymanych od Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA) wskazało na zasadność objęcia kontrolą (wpisania do załącznika ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii poprzez szybką nowelizację) substancji psychoaktywnej o nazwie mefedron. W związku z tym Departament Zdrowia Publicznego Ministerstwa Zdrowia wystąpił do Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii o opinię i uzasadnienie dodatkowego objęcia sześciu innych substancji, które zgodnie z informacjami Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA) są lub mogą być wykorzystywane w dopalaczach.

Pismem z dnia 31 marca 2010 roku Minister Zdrowia zwrócił się z prośbą o opinię o wyżej wymienionych substancjach w zakresie konieczności ich kontrolowania do Instytutu Ekspertyz Sądowych Krakowie i do Katedry i Zakładu Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej WUM. Po uzyskaniu opinii z ww. instytucji zasadne może okazać się uruchomienie procedury legislacyjnej obejmującej tylko i wyłącznie siedem ww. substancji,

z uwagi na pilną potrzebę wskazaną w piśmie Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Przygotowano projekt nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z wpisanymi w załącznikach ww. substancjami.

2
upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
PODSEKRETARZ STANU
Marek Twardowski

Do wiadomości:

Departamentu Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów do pisma znak:
DSPA 4813-13-(1)/10